

низька — про пасивне примирення з життєвими невдачами, покірне ухвалення всього, що приносить життя. Щодо узгодженості між поставленими та досягнутими цілями, то високі показники свідчать про переконаність людини в тому, що вона досягла або здатна досягти тих цілей, які вважає для себе важливими. Позитивна оцінка себе та власних вчинків – сюди належить оцінка людиною своїх зовнішніх та внутрішніх якостей. Високий бал свідчить про високу самооцінку. А фон настрою відображає суб'єктивне задоволення та ступінь оптимізму, задоволення від життя.

Таким чином, дослідження психологічного благополуччя студентів аграрних спеціальностей в умовах війни є вкрай актуальним, оскільки воно допоможе не лише оцінити поточний стан молоді, але й сприятиме розробці програм підтримки, що забезпечать стійкість до стресу та сприятимуть їхньому успішному навчальному та професійному шляху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Каргіна Н. В. Ресурси та чинники психологічного благополуччя особистості: дис. ... канд. псих. наук: 19.00.01. Одеса, 2018. 241 с.
2. Олександров Ю. М. Саморегуляція як чинник психологічного благополуччя. Вісник ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Психологія. 2009. № 32. С. 175–179.

УДК 378:316.77

КАРПЕНКО С.Д., канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
svitlanka_nova@ukr.net

ПРОБЛЕМИ ПОГЛЯДІВ НА ПІРАМІДУ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ

Висвітлено питання ефективності застосування інтерактивних методів навчання. Акцентовано увагу на поширенні поглядів П.Фрейде стосовно переходу сучасної освіти від ідеї «накопичення» до «проблемно-визначальної».

Ключові слова: інтерактивні методи навчання, П.Фрейде, піраміда ефективності засвоєння знань.

KARPENKO S., candidate of philological sciences
Bila Tserkva national agrarian university

PROBLEMS OF VIEWS ON THE PYRAMID OF KNOWLEDGE ACQUISITION EFFICIENCY AND ITS APPLICATION

The question of the effectiveness of the use of interactive teaching methods is highlighted. Attention is focused on the spread of P. Freud's views regarding the transition of modern education from the idea of "accumulation" to "problematic-determining".

Key words: interactive learning methods, P. Freide, pyramid of efficiency of knowledge acquisition.

Інтерактивні методи навчання у нашому часі охоплюють усі ланки освіти – від дошкільних, шкільних до закладів вищої освіти і, навіть, курсів підвищення кваліфікації для слухачів різних вікових категорій. Найефективнішими методами навчання стають рольова гра, командне проєктування, пошук проблем сьогодення та способів їх вирішення, тощо. Спираючись на думки бразильського вченого Пауло Фрейре, висловлені у книзі «Педагогіка пригноблених» [1] (коментарі [2, 3, 4]), погодимось, що освіта, яка сповідує ідею «накопичення» (ще відома як «банківська освіта») має бути змінена на «проблемно-визначальну» не лише у проміжку школи, а повністю охопити всю систему. За словами вченого, «людина досягає вільного особистого розвитку лише в результаті рівноправного діалогу, в якому вона має право й можливість «мовити своє слово» про навколишній світ і перетворювати цей світ завдяки критичному сприйняттю дійсності» [1]. Завдання доволі складне, зважаючи на те, що важливим компонентом такої освіти має бути досвід. І саме

обмін досвідом учасників навчального процесу гарантує успіх для вирішення поставлених завдань, здобуття нових знань та вміння застосовувати їх на практиці.

Відомою для всіх освітян є піраміда ефективності засвоєння знань, де відсоток найнижчий на лекційних заняттях – 5%, далі читання – 10%, зорове і слухове сприйняття – 20%, демонстрація – 30%, групова дискусія – 50%, практичні вправи 75% і найефективніший спосіб навчання – практика (або навчання інших) – 90%. Якщо переглядати відомі інтерактивні методи навчання, то переважаючими там є саме різноманітні групові дискусії, а такий метод як «практичні вправи» потрапляє до переліку застарілих. Чи варто відмовлятися від класичних збірників завдань з різних дисциплін та практикумів? Погодимося, що ні. Чи варто відмовлятися від лекційних способів викладу навчального матеріалу? Знову, ні.

Проаналізуємо з чого складається сучасна лекція. Лекція – це слухове сприйняття інформації (5%). До неї додається презентація – зорове сприйняття (20%) та демонстрація – (30%). Далі обговорення почутого і побаченого, що може відбуватися і під час лекції, і по її закінченню – (близько 50%, тому що це не зовсім відповідає вимогам щодо методу «групова дискусія»).

Отже, можемо зробити висновок, що сучасне лекційне заняття пропонує здобувачам освіти засвоєння знань на 50%.

Наступним аспектом, що суттєво впливає на наші знання та досвід є самоосвіта. Яка має такі компоненти: читання – 10%, демонстрація (перегляд відео матеріалів) – 30%, практичні вправи – 75%. Тобто, якщо викладач формує посібник з вправами та завданнями, спрямованими на самостійне вивчення певних питань окремої теми, він має чітко розуміти усю послідовність дій студента, щоб не переобтяжувати завдання і не звести його до формального підставлення даних у відомий алгоритм. Тут звідси потрібно роз'яснення щодо особливості навички, яку запропоновано набути, або короткий її опис з метою розуміння здобувачем освіти що має бути результатом. Наприклад, якщо ми хочемо спекти хліб, то ми чітко уявляємо його по завершенню всіх наших дій, не зважаючи на те, що наші дії – починаючи від підбору потрібних продуктів відповідно до рецептури та супровідних дій замішування тіста, аж до формування кінцевого виробу та його випікання, – часто не відповідають стандартному процесу на виробництві.

Отже, застосування інтерактивних методів навчання пов'язується із особливостями набуття сучасного професійного та життєвого досвіду. Встановлення співвіднесеності між теорією і практикою. Методи «дебатів» (аналіз та обговорення проблеми, яка не має простого вирішення) та «рівного навчання» (або «рівний-рівному», що може бути як соціальна рівність, вікова, професійна, тощо), на нашу думку, найкраще можуть зреалізувати поставлені навчальні завдання, гарантувати засвоєння знань здобувачами освіти на достатньому та високому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фрейре Пауло. Педагогіка пригноблених. Пер. з англ. О. Дем'янчук. Київ : Юніверс, 2003. 166 с.
2. Фрейре Пауло. Педагогіка свободи: етика, демократія і громадянська мужність / пер. з англ. О. Дем'янчук. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2004. 122 с.
3. Kirkendall Andrew. J. Paulo Freire and the cold war politics of literacy. University of North Carolina Press, 2010. 246 p.
4. Taylor Paulo. The texts of Paulo Freire. Buckingham: Open University Press, 1993. 169 p.

УДК 81'27-047.22:351.858:355.02

ЦВИД-ГРОМ О.П., канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
e-mail: Tsvidgrom@gmail.com

ФОРМУВАННЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Проаналізовано особливості формування соціолінгвістичної компетенції, яка є складовою загальної